

Leed en ontleed op
het Coornhert
Gymnasium
(Gouda)

Samenwerkende secties ontleed

2010

- Nederlands klas 1 en 2 (2010-2012)
- 50%-70% van alle lestijd (3*50 min per week)

A. Verdeel de onderstaande zinnen in hoofd- en bijzinnen en benoem de bijzinnen. mogelijkheden: onderwerpszin, gezegdezin, lijdendvoorwerpszin, meewerkendvoorwerpszin, voorzetselvoorwerpszin, bijwoordelijke bijzin, bijvoeglijke bijzin, twee x hoofdzin

1. De verbouwing, die al met al een dik jaar heeft geduurd, is in oktober afgerond met een spetterend feest.
2. Waar vroeger een vrij toegankelijk schoolplein was, staat nu een groot, groen hek.
3. Het is nauwelijks te geloven, dat de school vroeger geen kantine had.
4. Wat het minst gezond is, verkoopt Mirjam de kantinejuffrouw het eerste.
5. Veel sportminnende leerlingen hopen erop, dat de WK-uitzendingen live op het grote scherm in de kantine worden geprojecteerd.

C. Ontleed de volgende zinnen taalkundig

1 = lidwoord	9 = betrekkelijk <u>vnw</u>
2 = zelfstandig <u>nw</u>	10 = onbepaald <u>vnw</u>
3 = bijvoeglijk <u>nw</u>	11 = wederkerend <u>vnw</u>
4 = voorzetsel	12 = wederkerig <u>vnw</u>
5 = persoonlijk <u>vnw</u>	13 = zelfstandig werkwoord
6 = bezittelijk <u>vnw</u>	14 = koppelwerkwoord
7 = aanwijzend <u>vnw</u>	15 = hulpwerkwoord
8 = vragend <u>vnw</u>	16 = telwoord
	17 = bijwoord

1. Die zoveelste vergadering over de schoolkrant lijkt niet erg lang te duren.
2. Heeft iedereen wat aan het aan allen verstrekte eindproefwerkrooster?
3. Ik ben zelf nogal zenuwachtig voor de examenuitslag, die nog onbekend schijnt te zijn.
4. Het lezen van zo'n goed boek is tijdens de vakantie een prima tijdsbesteding.
5. Men weet nooit, (of) het gedurende onze vrije weken mooi weer wordt.
6. Waar heb je je zonnebrandmiddel verstopt (en) wat kostte dat flesje?
7. Iemand die niets van ontleden snapt, krijgt waarschijnlijk een punthoofd.

B. Ontleed de volgende zinnen redekundig; zet ook de juiste zinsdeelstrepen

<u>ww</u> <u>gez</u>	<u>meewerkend</u> <u>vw</u>
<u>nw</u> <u>gez</u>	<u>voorzetsel</u> <u>vw</u>
<u>onderwerp</u>	<u>bijwoordelijke</u> <u>bep</u>
<u>lijdend</u> <u>vw</u>	<u>bijvoeglijke</u> <u>bep</u>

1. Tijdens het nieuwe schooljaar moeten sommige leerlingen regelmatig op de kamer van onze onvolprezen correctoren komen.
2. Terugkomen in je vrije tijd is de meeste mensen een absolute gruwel.
3. De rector ziet die strafklanten over het algemeen hoofdschuddend aan.
4. Helaas bezorgen de professionele laatkomers onze clavigers handenvol werk.

s minder gelukkig zijn.

og lijkt de aanleg van een prachtige pizzaoven naast de kamer van
toekomstmuziek.

-heb je alle bijvoeglijke bepalingen ook duidelijk aangegeven?-

de volgende zinnen taalkundig

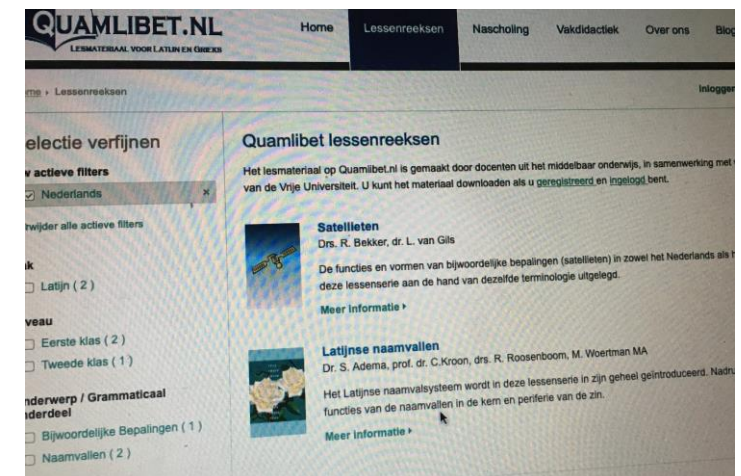
lwoord
lfstandig <u>nw</u>
jvoeglijk <u>nw</u>
orzetsel
rsoonlijk <u>vnw</u>
zittelijk <u>vnw</u>

9 = betrekkelijk <u>vnw</u>
10 = onbepaald <u>vnw</u>
11 = wederkerend <u>vnw</u>
12 = wederkerig <u>vnw</u>
13 = zelfstandig werkwoord
14 = koppelwerkwoord
15 = hulpwerkwoord

...2012

- Cursus VU klassieke talen:
Geïntegreerd grammaticaonderwijs
- <https://www.quamlibet.nl/lessenreeksen/naamvallenlatijn/>

The screenshot shows the Quamlibet.nl website interface. The header includes the logo 'QUAMLIBET.NL' and navigation links: Home, Lessenreeksen, Nascholing, Vakdidactiek, Over ons, and Blog. The main content area is titled 'Quamlibet lessenreeksen' and features a filter sidebar on the left. The sidebar includes sections for 'selectie verfijnen', 'actieve filters' (with 'Nederlands' selected), 'Latijn (2)', 'niveau' (with 'Eerste klas (2)' and 'Tweede klas (1)'), and 'onderwerp / Grammaticaal onderdeel' (with 'Bijwoordelijke Bepalingen (1)' and 'Naamvallen (2)'). The main content area lists two lesson series: 'Satellieten' by Drs. R. Bekker, dr. L. van Gils, and 'Latijnse naamvallen' by Dr. S. Adema, prof. dr. C. Kroon, drs. R. Roosenboom, M. Woertman MA. Each entry includes a brief description and a 'Meer informatie' link.

Functies

Les 1

Vercingetorix treurt.

Vercingetorix pakt zijn zwaard.

Vercingetorix overhandigt zijn zwaard aan Julius.

Ik zeg het zo:

In een zin met het werkwoord 'treuren' moet maar één plek opgevuld worden.

In een zin met het werkwoord 'pakken' moeten twee plekken opgevuld worden.

In een zin met het werkwoord 'overhandigen' moeten drie plekken opgevuld worden.

2012/2013 Herschrijven

- Grammaticacursus KT VU &
- Omgang met grammaticale regels P.A. Coppen
- Subject-predicaatverbinding
- Verplichte en niet verplichte functies

2013/2014
Project Taalles

A large, dark, irregular ink blot with splatters on a white background. The blot is roughly circular but has jagged, uneven edges. It is surrounded by numerous small, dark splatters and a larger, lighter greyish area that suggests the ink has spread or dried. The overall appearance is that of a fresh ink spill or a large, expressive brushstroke.

Eureka?!

LOF

- 2017/2018
- Leerlijn met leerdoelen en bijbehorende lessen voor klas 1 en 2 voor vakoverstijgende taallessen – deelbaar met andere docenten
- Zoeken naar het samen

Kennis van het Grieks en Latijn vergroot de taalvaardigheid, zowel actief als passief

In de taallessen wordt aandacht besteed aan etymologie

Leerlingen krijgen altijd feedback op gemaakte opdrachten en toetsen met tips om te verbeteren, iedere taal doet dit apart

In een gezamenlijke taallessen worden talige vragen en problemen door leerlingen onderzocht

De taallessen zijn voorzien van leerdoelen per les

Als talensectie zou het van meerwaarde zijn om eens per jaar een gezamenlijke studiedag te hebben

De zin van gezamenlijkheid

1 Ziet iedere sectie de zin van samenwerken?

2 Wat willen we samen doen of bereiken?

3 Wanneer is het plan geslaagd?

Concrete opbrengsten

- Dag van de Talen
- Leerlijnen en leerdoelen klas 1 en 2
- Basiskennis docenten beschrijven
- Lessen scherpstellen en delen

Opdracht

1. Definiëren/afbakenen lesstof grammatica klas 1 en 2:
  - Verdeel de kaartjes over de 3 enveloppen.
  - Let op: maximaal 10 kaartjes zinsdelen en 10 kaartjes woordsoorten verdeeld over klas 1 en 2.
  - Er MOETEN dus ook kaartjes in de enveloppe “NIET” terechtkomen!
2. Wat is het nut?!
  - Neem één willekeurig kaartje uit zinsdelen klas 1 en één uit woordsoorten klas 1.
Bespreek:
  - In welke communicatieve context (lezen/schrijven/spreken) is expliciet aangeleerde kennis over dit grammaticale verschijnsel voorwaardelijk?
  - Hoe kunnen leerlingen deze kennis concreet toepassen? Wat is de toegevoegde waarde?
3. Van leerdoel naar lesstof
  - Bedenk een concrete opdracht waarbij een van de hierboven besproken grammaticale verschijnselen aangeleerd kan worden in een relevante context.
  - Trucjes en ezelsbruggetjes zijn verboden!
4. Pitch in één minuut je bevindingen van opdracht 2 en 3 aan de andere groepjes.

Vervolgstappen

- Jullie input gaan wij verder onderzoeken en verwerken
- Delen
- Onderzoek naar de relatie tussen expliciet grammaticaonderwijs en schrijfvaardigheid
- <https://www.neerlandistiek.nl/2017/12/nederlands-onderzoek-naar-grammaticaonderwijs-hoe-staat-dat-ervoor/>
- Jimmy van Rijt, Gijs Leenders

Opdracht

1. Definiëren/afbakenen lesstof grammatica klas 1: MVT
2. Definiëren/afbakenen lesstof grammatica klas 2: MVT
3. Bedenk een concreet voorbeeld bij de geselecteerde onderdelen: wanneer is de kennis voorwaardelijk om succesvol te communiceren?
4. In welke relevante context kun je dit aanleren zodat een leerling inzicht krijgt in de werking van grammaticaal verschijnsel-hóe ziet dit grammaticaonderwijs er in een praktische opdracht uit? Trucjes en ezelsbruggetjes zijn verboden!